

De kribben in Spanje

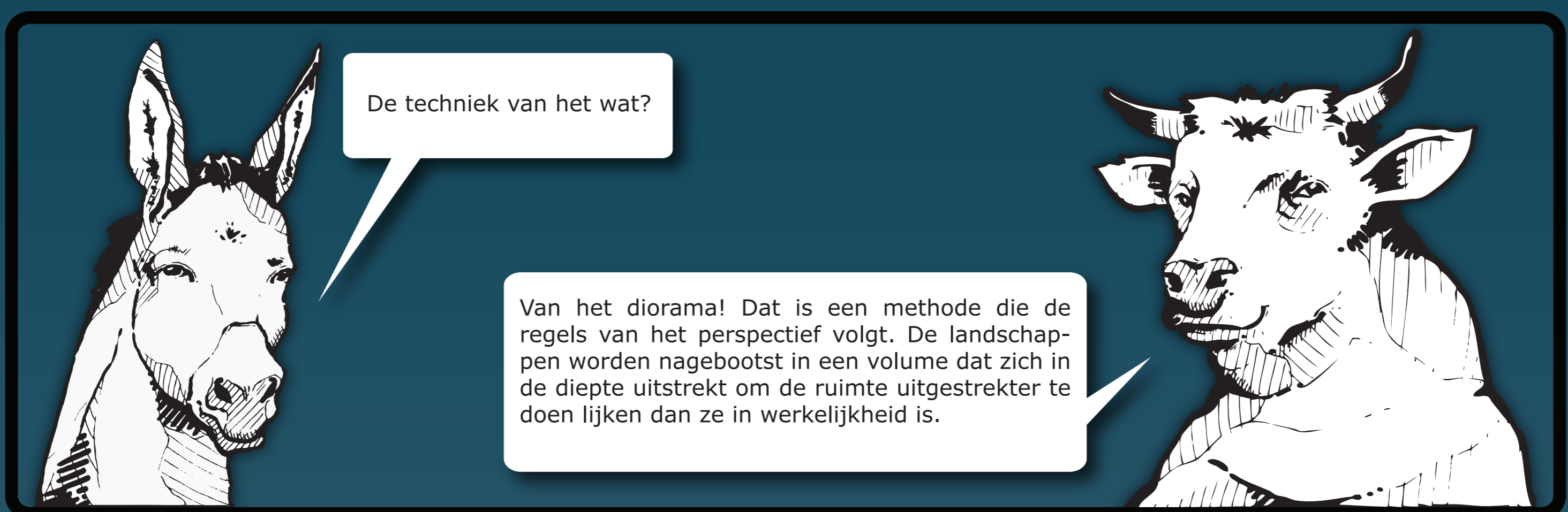
In Spanje, een land dat doordrongen is van een lange christelijke traditie, heeft de kribbenkunst zich onophoudelijk ontwikkeld. De Spaanse kribben, die reeds aan het einde van de middeleeuwen bekend zijn, zullen een hoge vlucht nemen in de barokperiode. Geleidelijk aan gaan elementen uit het dagelijks leven van het volk de stijl van de kribben kleuren. Men onderscheidt twee zeer nadrukkelijk aanwezige kunststromingen:

Het regionale ontwerp: dat de weergave van de plaatselijke tradities en elementen bevordert. Er duiken talloze anachronismen in op. De Italiaanse invloed is latent aanwezig in deze werken. De Maagd Maria is gezeten en houdt het Kindje Jezus in haar armen. Stilaan verschijnt een goddelijk karakter. Maria wordt dan weergegeven gezeten op de knieën, in aanbidding voor haar zoon.

Het oosterse ontwerp: dat de invloed van de romantische stroming van de 19de eeuw ondergaat. gaat prat op een strenge authenticiteit in de uitvoering van de decors en de personages. Men vindt in de weergaven van Jezus en zijn moeder een menselijke incarnatie. Maria verschijnt soms uitgestrekt liggend, met een droevig en beproefd gelaat.

Vanaf het einde van de 18de eeuw worden rond de kribben landschappen nauwkeurig nagebootst. In de burgerfamilies wordt een grote ruimte voorbehouden aan artistieke vroomheid om alle taferele van de kindertijd van Jezus te illustreren. Deze composities, die meer dan natuurgetrouw zijn, zijn een verzameling van gebladerte en planten, kurkschors, takken, zand, stenen, aarde...

In 1912 kreeg Antoni MOLINE het idee om het berglandschap van een kribbe na te maken in gips. Hij is verrast door het prachtige resultaat dat hij met dit materiaal verkrijgt, en beslist deze nieuwe werkwijze uit te breiden tot de hele kribbe: De techniek van het diorama was geboren.

De precisie van de details en de accessoires in deze werken geeft blijk van een extreme nauwgezetheid. Ook het licht en de kleuren hebben hun aandeel in het klimaat en de schoonheid van het spektakel. Achter een glazen wand ziet de toeschouwer een driedimensionaal schilderij, dat eruit ziet als een theaterdecor.

Dit soort kribben komt niet voort uit een erkende volkstraditie. Toch zal de dioramatechniek verschillende regio's van Spanje en Italië veroveren, met zijn specifieke kenmerken die eigen zijn aan elke plaats. Men ziet zelfs diorama's van polystyreen en andere bouw-/isolatiematerialen verschijnen. Deze prachtige decors, die vandaag worden een geslaagde kunstvorm beschouwd als, zijn evenwel van tijdelijke aard en eenmaal de kersttijd voorbij is, worden ze vaak vernietigd. Kribbenmakers (die de decors bouwen) zijn zeer talrijk in Spanje, maar beeldensnijders (die de personages creëren) zijn er veel minder! Ook de figuurtjes, die vaak geboetseerd worden uit aardewerk, ondergaan de invloed van twee zeer verschillende stijlen.

Naturalistische stijl: De grootteverhoudingen tussen de personages en het geheel van het decor worden gerespecteerd. De figuurtjes worden met grote precisie bewerkt om ze zo waarheidsgetrouw mogelijk te maken. In de diorama's vindt men slechts een beperkt aantal figuren, om het intimistische aspect van het werk te benadrukken.

Originele volkse stijl: Deze figuurtjes zijn het resultaat van oude, gebruikte vormen die van generatie op generatie worden doorgegeven. De holle afdrucken van deze vormen zijn door het veelvuldige gebruik beschadigd geraakt, zodat de vorm van de contouren wisselvallig is geworden. Deze personages, met afgeronde ledematen, hebben een naïef karakter, dat nog wordt benadrukt door de bonte kleuren waarmee ze beschilderd zijn.

